

Vår saksbehandler/referanse
Viseadm.direktør Ivar Jachwitz

Vår dato
2007-01-22
Deres dato
2006-12-21

Arkivnr
Deres referanse
200604560

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014- Dep

0030 OSLO

Stortingsmelding om innovasjon – synspunkter fra Standard Norge

Det vises til Statsrådets invitasjon om å gi innspill til den kommende stortingsmeldingen. Standard Norge mener standardiseringen og de nasjonale og internasjonale nettverk vi representerer kan gi viktige bidrag til innovative prosesser og ikke minst til det etterfølgende kommersialiseringsarbeidet. En stortingsmelding bør belyse denne siden av standardiseringen og gi føringer for hvorledes dette kan brukes mer aktivt som en del av virkemiddelapparatet.

Innledning

Innovasjoner er nødvendig for å kunne utvikle et konkurransedyktig næringsliv. Innovasjoner skjer ut fra identifiserte behov eller gode ideer, men en rekke forutsetninger må innfris før man ser bedriftsøkonomiske resultater og samfunnsmessige gevinster. Kunnskapen om markedsforhold og rammebetingelser er viktig, likeså kjennskap til teknologisk status og muligheter, lover og forskrifter samt relevante standarder.

Innovasjoner konkretiseres i et samvirke mellom flere typer kompetanse. I tillegg til kapital og industrialisering av det ferdige produkt, må ideene gjennom en krevende utvikling. I denne prosessen vil standarder være viktige grunnpilarer.

EU kommisjonen arbeider for at Europa skal bli den ledende mht til industriell og næringslivsrettet konkurransedyktighet. Dette forutsetter en massiv satsing på FoU og industrialisering av innovasjoner. I denne prosessen vektlegges standardiseringens bidrag sterkere.

EUs Konkurranseråd (Competitiveness Council) uttalte 4. des. 2006:

“Standards can be decisive for the commercial success, in helping to aggregate demand for innovation activity. The current European standardization system has to adapt to the needs of fast-moving markets, especially in services and high-technology products. Increasingly, multiple standards emerge which, when not interoperable, fragment the Single Market. The Union should also be more active in influencing global standardization systems.”

Sammenhengen mellom innovasjon og standardisering er dokumentert i flere internasjonale undersøkelser som bekrefter at bruk av standarder er meget lønnsomt. Dette fordi standarder:

- understøtter utviklingen
- ivaretar hensyn til direktiver og HMS
- gir viktige konkurransefortrinn

- definerer kvalitetskrav
- sikrer ombyttbarhet
- bidrar til variantbegrensinger
- forenkler samarbeidet
- tilbakefører erfaringer til revisjon/nyutvikling av standarder

De internasjonale standardiseringsorganisasjonene ISO og CEN som Standard Norge er medlem av er sterkt opptatt av å øke forståelsen for betydningen av standarder og standardiseringsarbeidet i innovasjonsprosessen. Konkret arbeid mot dette målet er igangsatt.

Eksempler

De fleste produkter og systemer vi daglig omgir oss med er utviklet og fremstilt ved bruk av standarder. Noen generelle, men velkjente eksempler er:

- Mål og vekt
- Betalings-/kreditkort
- Mobiltelefoni (GSM/SIM-kort)
- Dataprogram
- Kopimaskiner, printere (A4 ark)
- CD-plater, filmformat, videokassetter
- Drivstoff og smøreoljer, skruer og muttere
- Elektriske apparater (stikk-kontakter, spenning)

Av mer spesifikke og nye eksempler på innovasjoner hvor standarder har hatt en viktig rolle nevnes:

- Kompakte flensforbindelser for rørsystemer.
Felles standard åpner store markedsmuligheter for revolusjonerende norsk teknologi.

Kompakte rørfleuser i olje- og gassindustrien er 70 til 80 % lettere enn konvensjonelle flenser som har elastisk pakning. Det gir fordeler slik som mindre materialforbruk, mindre plassbehov, lettere håndtering og enklere innfesting. Kompaktflenser gir dessuten metall mot metall tetninger og tillates brukt i stedet for sveiste rørforbindelser i eksplosjonsfarlige petroleumsanlegg. Det gir betydelige kostnadsreduksjoner for drift og vedlikehold av installasjonene. Basert på norskutviklet teknologi, og tilhørende standard, blir slike flenser tatt i bruk i stadig nye markeder. Oljeraffineri på New Zealand er et eksempel. Det arbeides for å etablere en internasjonal standard basert på denne norske innovative konstruksjonen. Markedsmulighetene forventes å øke betydelig.

- Produksjonsanlegg på havbunnen – norsk innovativ teknologi er verdensledende.
Aktiv standardisering gir markedsaksept og effektiv produksjon.

Norske leverandører av undervanns produksjonsanlegg har en dominerende posisjon på verdensmarkedet. Banebrytende prosjekter som Snøhvit og Ormen Lange er avhengige av disse produktene. Oljeproduksjon utenfor kysten av Vest Afrika er et annet anvendelseseksempel.

Aktiv deltakelse i standardisering er et viktig virkemiddel som benyttes for å sikre at teknologien får markedsadgang og for gi ajourført kunnskap om krav og forventninger til produktene. Norske ekspertdeltakere understreker den strategiske betydningen av standardisering. Gjennom systematisk deltakelse er det mulig å påvirke krav og rammebetingelser. Det sikrer leveransmuligheter for innovativ norsk teknologi.

- Biometri
Sikker identifikasjon av personer

Trygghet for enkeltindivid og samfunnet forutsetter sikker identifikasjon av personell. Hindring av tyveri av andres identitet samt internasjonale helserefusjonsordninger er eksempler på hvor det er avgjørende at enkeltmennesker gis en entydig og pålitelig identitet basert på internasjonale standarder. Teknologien finnes, men må settes sammen til et system med de strengeste krav til entydighet og sikkerhet.

Innovasjonssystemet i Norge

Det norske innovasjonssystemet omfatter næringslivets laboratorier, offentlige FoU- institusjoner, universiteter og høyskoler, utdanningsinstitusjoner samt privat og offentlig finansiering. Godt samspill og mobilitet mellom institusjonene er grunnleggende viktig.

For at næringsrettet forskning og utvikling skal gi nytte for bedrifter og samfunnet, må forskningsresultater synliggjøres og kommersialiseres. Dette krever ofte at de bringes inn i internasjonale prosjekter på en strategisk måte.

Standardiseringen har en uhildet posisjon som er troverdig for et strategisk samarbeid om innovative satsinger. Vi kan etablere kontakter og forståelse mellom partene og overføre kunnskap til operative standarder. Således er standardiseringen en betydelig bærer av forskningsresultater og informasjon som leder frem til nye innovative løsninger med kommersiell nytteverdi.

Standard Norge er som en del av det samlede virkemiddelapparatet med spesiell fokus på markedet opptatt av å tilpasse sitt arbeidsprogram eller strategiske satsinger til markedets behov i et langsiktig perspektiv. Standard Norge er også godkjent som FoU- institutt i skatteFUNN-sammenheng.

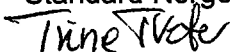
Den kompetanse som besittes i standardiseringen med sine tilknyttede nettverk av spesialister og eksperter, er en ressurs som ikke utnyttes godt nok. Gjennom sin samlede virksomhet kan standardiseringen med Standard Norge i spissen være en betydningsfull samarbeidspart i innovasjonsarbeidet og innsatsen for et mer konkurransedyktig næringsliv.

Oppgaver og konkrete tiltak myndighetene

En viktig oppgave for myndigheten vil være å få utnyttet den kompetanse som standardiseringen representerer. Økonomiske insitamenter og virkemidler må etableres med dette for øye. Standard Norge har faglige og økonomiske forutsetninger for å veilede og yte nødvendig kompetanse underveis i innovasjonsprosjekter. Fokus må rettes på kunnskapsformidling og -deling. Tjenesten må gjøres kjent og gjøres attraktiv slik at Standard Norges kompetanse utnyttes optimalt.

Vi håper å kunne følge utviklingen av Stortingsmeldingen og ser frem en fortsatt dialog i den videre prosess.

Med hilsen
Standard Norge

Trine Tvetter
Adm. direktør